

Usane in primitiua ecclesia sacrificiuz fiebat in vasis ligneis et vestib⁹ comūib⁹. nūc. n. erat lignel calices et aurei sacerdotes. nūc hō ecōtra est. **S**cepberin⁹ papa instituit q^d in vitreis fieret: q^d hō illa fragilia erant. iō vrbā⁹ papa et etiā conciliuz remen⁹. de con. vi. i. vt calix. et de cele. mis. c. si. statuit: q^d in argenteis v^l aureis vasis sacrificet: v^l propt⁹ paupertatem in stagnis q^d nō eruginant. nō tñ in ligneis vel ex auricalco. **N**ō ergo debet esse de vitro p^o periculū effusionis. nō de ligno: q^d cū sit porosum et spongiosus corp⁹: sanguinē absorberet. nō de ere vel auricalco: q^m ob vini virtutem erugitū vel vomitū puocaret. **E**t nō q^d calicis nomen a vet. et nō test. originē traxit. Hier. xy. calix aureus babilon inebrians oēm terrā. **E**t David. Calix in domo dñi vini meri plen⁹ mixto et alibi. Calicē salutaris accipia et nomē dñi inuocabo. Item in euāgelio. Potestis bibere calicem illam. q. e. bi. sum. Itē accipies calicē grās egit. Calix autē aure⁹ significat thesauros sapie in xpo absconditos. argente⁹ mūdiciā culpe. Stagne⁹ inuit similitudinē culpe et pene. Stagneū. n. ē medium inter argentū et plūbz. et caro xpi licet nō fuerit plumbū. i. peccatrix: fuit tñ carni similis peccatrix: et licet nō fuerit argentū. i. passibilis p^o suā culpam. fuit tñ passibilis p^o nostrā culpā: q^d languores nōs ipse tulit. et do. n. ip. p. **D**e calice et patena dice⁹ in ti. de consecrationib⁹ et unctionib⁹.

Nempe siqs tenui religione tent⁹. dicat q^d domin⁹ pcepit moysi ut cūcta vasa tabernaculi i oēs v^lus et ceremonias ex ere faceret: ut legē Exo. xxxv. et xxxvi. c. q^d huiusmōi p^oiosa vasa et ornamenta poterunt venūdari et dari pauperib⁹. si milis ē inde et mulieri vnguentarie strari⁹. h. n. agim⁹ nō q^d de⁹ min⁹ v^lilla ornamenta delectet⁹ q^d aurea. **S**ed q^d cū hoies q^d diligūt deū libeter offerūt: p^o diuinā latrā suā vincunt auaritiā. **P**reterea hec diuine pietatis officia moralia sunt et future glorie significatiua. **U**n etia in veteri lege ex auro et iacincto. purpura. cocco. bistincto et bisso retorta: et alijs preciosis. sup^o humerale fieri precipi⁹: vt q^dta sacerdos virtutū diuersitate clarescere debeat demonstrē. et altare et p^ociatoruz ac candelab⁹ et alia vasa et ornamenta altaris ex auro fieri et argento Exo. xxv. et xxx. et xxxvi. c. **T**abernaculū quoq^d ex diuersis preciosis fieri pceptum est. put dictū est sub ti. de ecclesia. **L**egalis enim pontifex alijs diuersis p^oiosis utebat⁹ ornamentis: prout dice⁹ in. iij. pte sub ti. de legalib⁹ indumentis. **D**e hoc etiā sub ti. de eccleie dedicatione prope pncipiū dice⁹. **P**orro prohibitu ē i concilio aurelian⁹. c. vi. ad nuptiaz. ne diuina ministeria prestent ad nuptiaz ornatū: ne improboz tactu vel pompa secularis luxurie polluant. quonimix ostendit⁹ q^d ex veste cuiuscūq^d p^one fieri nō debet casula: vel aliq^d ali⁹ sacris mysterijs deputandus ornat⁹. **S**tephan⁹ quoq^d papa statuit. c. vi. vestimenta. ne vestimētis ecclesys in alijs v^libus quis fruā⁹ quodq^d nisi in sacris hoibus

tangan⁹: ne vltio que Balthasar regē babilonie percussit super hoc trāsgredientes veniat. **C**lemēs etiā papa statuit. c. vi. nemo. ne mortui sepellant⁹ vel inuoluant⁹ seu operiant⁹ vel etiā feret⁹ cū palla. i. pānis altaris: aut cū mappa qua calix inuoluitur: seu cū qua sacerdos man⁹ post cōsecratiōz tergit. **Q**uā hō palle. i. corporalia. et vela. i. ornamenta altaris seu cortine sup altare pendētes sordidate fuerint: dyoconū cū ministris humilib⁹ illa lauent intra sacrarū et nō extra. **P**ro velis autē lauantis que ad cultū altaris p^oinent noua peluis habeat⁹. **P**alle vero. i. corporalia in alia pelui lauentur. **V**ela quoq^d lanuaz. i. cortine que extendūt in ecclesys in festis: et q^ddragesima in alia pelui lauent⁹. **H**inc ē q^d statutu est in cōcilio Flirden⁹. de cōse. vi. iij. ois: q^d ad corpale lauādū et ad pallas altaris: propria habeant⁹ vasa foris in quib⁹ nihil aliud lauet⁹. **S**ed fm eundē clementē. c. vi. altaria. si altaris palla. i. vestimenta altaris v^l cathedra in qua sedet sacerdos sacris vestib⁹ indutus vel candelabrū vel velū. i. pān⁹ v^l cortina sup altare pendēs fuerit vetustate cōsumpta crement⁹ et cineres vel in baptisterio vel in pariete aut in solis paulmentoz: vñ nō sit trāsīt⁹ iacentē. **E**t nō q^d ecclesiastica ornamenta bñdicunt⁹: ut dice⁹ sub tit. de consecrationib⁹ et unctionib⁹.

De campanis.

Rubrica

Campane sūt vasa enea i nola ciuitate campane primo inuenta. **M**aiora itaq^d vasa cāpane a campania regione. minora hō nola a nola ciuitate dicunt⁹. **P**ulsat autē et bñdicē campana: ut p illi⁹ tactus et sonitū fideles inuicem inuitent⁹ ad p^omiū: et crescat i eis deuotio fidel. fruges mētest⁹ corpa credentū fuent⁹: p^ocul pellant⁹ hostes exteri⁹ et oēs isidie inimici. fragoz grādiniū. procella turbinū. imper⁹ tēpestatum et fulguz tēperent⁹. infestaq^d tonitrua et vētoz p^omina suspēdāt. spūs pcellaz et aeree p^oates flōsternāt⁹: et ut h audietes cōfugist⁹ ad scē m^ois ecclesie gremiū an scē crucis vexillū cui flectit⁹ oē genu et c. sic hec singula in bñdictionib⁹ cāpane hñt⁹. **S**ciēdū autē ē q^d cāpane q^d sonitate cūenit p^olis ad eccliaz ad audiedū: et cler⁹ ad anūciādūz mane misericordiā dñi: et v^litatē ei⁹ p noctē. ex d⁹ homi. ioānes. i. vi. ius militat⁹ significāt tubas argēteas q^d in v^ll lege p^olis ad sacrificiādū accerciebat⁹. de quib⁹ dice⁹ in. vi. pte sub penth. quēadmodū. n. vigiles in castris tubis. sic et eccliaz ministri cāpanaz sonitu se exercitāt: ut i insidiantē dyabolū pnoctēt. **S**igna igit⁹ n^ora enea sonoziora sūt tubis veteris legis: q^d tūc not⁹ erat de⁹ in iudea tñ: nūc hō in oī tra. **S**ūt etiāz durabiliora significāt. n. p^odicatiōez nō. test. fore apli⁹ duraturā tubis et sacrificijs v^lis legis: q^d v^lq^d ad mūdī finē. **S**ig^odē cāpane p^odicatores significāt: q^d fideles ad similitudinē cāpane ad fidē vocare d^obēt: q^d significatū est in eo q^d dñs pcepit moysi ut facē

veste sumo pontifici hntem lxxv tintinabula: que sonaret cu pontifex in sca scōz igredere. xliij. di- sit rōr. Ipm ergo vas os pdicatoris designat iuxta illud apostoli. Scūs sū velut es sonās sine cymbalū tinnlēs. Duritia metalli: fortitudinem designat in mētē pdicatoris: vñ dñs dedi frōtē tuā duriorē frōtib⁹ eoz. Plectr seu ferz qd in- terius ex vtraq pte ferēs: sonū reddit: doctoris linguā q scia ornat: et q vtrūq testamētū resona- re facit: figurat. Prelat⁹ ergo absq scia pdicati- onis: erit qst cāpana sine plectro. iuxta illd Gre- Sacerdos si pdicatiōis ē infci⁹: q clamoris vo- cē datur⁹ est preco mut⁹: est etenī qst canis mu- tus latrare nō valēs. Ipsa hō pcussio denotat q pdicator primū d3 p confectionē in se vitia ferit et postmodū ad aliena ex pbanda accedere ne d doctrinā apli aly pdicās ipe reprob⁹ iueniat iij. q. viij. qd testat. vñ ps. pdicatori aut dicit de us. quare tu enarras iusticias meas: et assumis. t. meū p os tuū. Sane nāq passiōis exēplo plerū qz accedit. quos eruditioē finōis mouere negt viij. q. i. s. q. hō. Vinculū hō quo plectr vasi cū- gitur seu ligat⁹: est moderatio q lingua tēperat: q ad tractū cordis. i. ad auctoritatē scripture lin- guā mouet pdicatoris. Lignū i quo pēdet. lignū dñice crucis signat: qd iō qñq a supioribz otine- tur qz crux ab antiquis pñb⁹ nuntiatur. Instrā quib⁹ ipsū lignū alligatū seu affix⁹ est oracula sūt pphetaz. Liganura hō ferrea q cāpana lin- gno coniungit. charitatē denotat p quā pdicator indissolubili cruci affixus gloriat⁹. d. Nibi ab- sit gloriari nisi in cruce. d. n. Cauilla ligno affixa q mediātē pulsāt: reām pdicatoris mētē signifi- cat: q diuinis mādatis iherēs illa fidelīū aurib⁹ p frequētē pulsationē iculcat. Funis aut ab illa pendēs qua cāpana pulsāt. est hūilitas seu vita pdicatoris: funis etiā ipa vite nre mēsurā ostē- dit. Ad hec cū funis initiū habeat a ligno in quo cāpana pendet: p qd crux dñica intelligit⁹: rē sa- crā scripturā a ligno scē crncis descēdētē desi- gnat: sicut etiā funis ex tribus est funiculis. ita et scriptura ex trinitate consistit. s. ex historia: ex alle- goria: et ex moralitate: funis ergo descēdens a li- gno i manu sacerdotis est scriptura a ministerio crucis descēdens in ore pdicatoris. Rursus iō funis vsqz ad man⁹ quib⁹ otinet⁹ extendit⁹: quia scriptura vsqz ad opa trāsire d3. Funis qz ele- uatio et depressio in pulsando: denotat q sacra scriptura aliqñ loquit⁹ de altis: aliqñ de inferio- rib⁹: seu q pdicator aliqñ ppter aliquos alta di- cit. viij. q. i. oportet. xliij. di. s. si. qñq ppter alios cōdescēdit. iuxta illud apostoli. siue excedimus ppter deū: siue cōdescēdim⁹ ppter vos. Ad h sacerdos deorsū funē trahit dū ad actiūā vitam a cōtemplatione descēdit: ipe hō sursum trahit dū scriptura docēte in cōtēplatiōe erigit⁹. Deorsum etiā trahit dū scripturā ad litterā q occidit intel- ligit: sursum trahit dū spūaliē eā exponit. U. Kur-

sus fm Bre. deorsū trahit. et sursum trahit: dū i ea se metiē qstū v3 in ymis iaceat et qstuz ad bona facienda pficiat. S3 et qñ ex tractu funis cāpani resonat ppls ad expositionē sacre scripture adu- nat. pdicator audit: et ppls in vnitāte fidei et ca- ritatis vñt. Sacerdos itaq q se recognoscit p- dicatiōis debitorē nō se subtrahat a mouendis signis: qm et filij aaron clangebāt tubis. Funem ergo mouet qui fratres aut pplm ex officio duo- cat. Annul⁹ in fine corde p quē in plerisqz locis corda trahit: est corona pmy sen pfeuerantia in fine: vel est ipa diuina scriptura. Porro Ba- uian⁹ papa statuit vt hore diei p ecclesias pulsē- tur. Et nota q ad diuina officia p. xy. diei ho- ras cāpane cōmunit. duodecies pulsant. v3 in p- ma hora semel: et in vltia siliū semel: qz ab vno deo oia et idē vñ erit oia in oib⁹. In tertia pul- sat ter. p secūda tertia et quarta horis q sub illis cātant. Silr et vi. ter p trib⁹ v3 p. v. vi. et viij. ho- ris: Silr in. ix. ter p tribus. Ad vs q est. ix. hora nō solū semel s3 multiplici: qz in tpe gratie mul- tiplicata est pdicatio apostolor. Itē in nocte ad matutinū sepe: qz sepe exclamādū est. Exurge q dormis: et exurge a mortuis. Coit tñ ter pulsatur in nocturnis. Primo cum squilla que significat paulū acute pdicātē. Secūda pulsatio significat barnabā sibi associatū. Tercio inuit q iudeis re- pellētib⁹ verbū dei apli ouerterit se ad gentes: quas in fide trinitatis. iij. euangelioz imbuerit discipulis: vñ et quidā quater pulsant. Et nota sex esse genera tintinabuloz qb⁹ in ecclesia pul- satur. s. squilla cymbaluz nola: nolula: seu dupla cāpana: et signū squilla pulsāt i tridinio. i. i refec- torio. Cymbalū in claustro. Nola in choro. Nolu- la seu dupla in horologio. Cāpana: in campanili signū in turri. Quodlibet tamē horz potest gene- raliē tintinabulū nūcupari. Varys ergo designā- tur vocabulis: qz pdicatores p illa designati ad multa necessary sūt. Sane in tota lxx. sub q xl. otinet⁹ in dieb⁹ p festis n debet cōpulsari nec cōpulsari: s3 simpulsari. i. simpliciē pulsari ad ho- ras diei vlt. matutinas. In ecclesijs tamen bene ordinatis bis pulsāt ad primā. primo ad inuocā- dū. secūdo ad inchoādū. In tertia ter fm nume- rū horaz q sub illa pulsant vt pmissū ē: vna ad inuocādū: alia cōgregādū tertia ad inchoādū. Silr fit i vi. et i ix. et codē cāpane et. e. ordie pulsant ad matutias simpliciē. Ad missas hō et ad vs dua- bus dūtaxat cāpanis pulsāt. In minorib⁹ vero ecclesijs simpliciē tñ pulsandū ē iuxta pmissa et hoc in ferijs. In dñicis hō et in solēnib⁹ diebus put in aly tptibus cōpulsatur. Quia enī pdicato- res q per cāpanas figurātur tpe gratie crebrius habundāt et oportune et importune insistant. Ic circo in festis que ad gratiā pertinet cāpane tu- multuosius tinniunt et prolixius cōcrepant: vt dormientes et ebriosos excitent ne dormiant vl- tra modū. Quid autem significet cōpulsatio qñ

De cimiterio ⁊ alijs locis sacris ⁊ religiosis.

si quis in arrio: et in quibusdā locis claustra: infra
que sūt domi? canonicorū in quibus relictis cuiuscūq;
sceleris cōfugientibus si se ibi receperit securi-
tas prestatur: et sū statuta legalia. insti. de re. di.
§. scē. porte et theatra ciuitatū. **R**eligiosa sūt ybi
cadauer hoīs integz vel etiā caput tātū sepeliē:
quia nemo pōt duas sepulturas habere. **C**orpus
ho vel aliquod aliud mēbz absq; capite sepultū
nō facit locū religiosū. ff. de reli. 3. sump. vi. cum
in diuersis: s; sū legalia instituta cadauer iudei
vel gētilis vel infantis nōdū baptizati: locū i q̄
sepultū est religiosum facit: sū religionē tamen
christianā et cononicā doctinā soli christiani ca-
dauer locū facit religiosum. **E**t nō q̄ quicqd est
sacrū ē religiosum et nō ecōtra. **E**tēz locus iste
religiosus diuici simode appellat: videlicet cimi-
teriu: poliantriū siue adropolis qd idē est. **I**tem
sepulchrū mausoleū qd idē est: dormitoriū: tu-
mulus: monumētū: ergastulū: sacrophagus: pi-
ramis: bustum: yrna: et spelūca. **L**imiteriū dī a ci-
mē qd est dulce et sterion qd ē statio: ibi. n. dulci-
ter defunctorū ossa quiescūt et saluatoris aduētū
expectāt. **U**el qz ibi sunt cimices. i. vermes vltra
modū fetētes. **P**oliantriū dī quasi pollutiū antz
ppter cadauera hoīz ibi sepultoꝝ. **U**el polian-
triū intēpāt multitudo viroꝝ a polis qd ē plu-
ralitas et antros qd ē vīr: et sū hoc ppeie dī ci-
miteriu ppter multitudinē hominū ibi sepulto-
rum. **S**imiliter et antropolis qd idē est. **S**epul-
chrum dī quasi sine pulsu qz qui ibi sepeliē pul-
su caret: vel est locus ybi ossa cōdunē. **M**auso-
leū dictū ē a quodā qui dictus est mausoleus q
fuit diues et potens et ab arthemisia filius vxorē
valde dilectus adeo qz eo defuncto ipsa glorio-
sum ei cōstruxit sepulchrū qd vocauit mausoleū
a noīe viri sui. **E**xinde igit mos inoleuit ut que
libet preciosa sepultura mausoleū nūcupet. xvi
di. bñ qdē ppe prin. **D**ormitoriū dī a dormien-
do: qz ibi corpora sanctorū quiescūt qui in domo
dormiūt. **T**umulus qsi tumes tellus. qm homi-
ne in terra sepulto terra aliquātulū eleuat. **M**o-
numētū dī qz monet mentē cuiuslibet inspiciē-
tis ut recorder qz cinis est et in cinerē reuertet.
Ergastulum dī ab erga qd ē opus: vel ab erga
qd est labor et sterion qd est statio: ibi. n. reqescūt
corpa eoꝝ qui i dño moriūtur. vnde bñ mortui
q in deo mo. ammodo iā dicit illis spūs rē. **S**ar-
cophagus dī a sarcos qd ē caro et phagin qd est
comedere qz ibi caro comedī. i. cōsumit. **P**ira-
mus dī a pir qd est ignis qz corpora igne cremata
et incinerata ibi recondebant: vel qz sicut ignis
a lato incipit et tendit in acutū sic et piramis: et ē
gen? altissime sepulture: tale ē rome in quo fue-
rūt cineres iulij cesaris collocati. **E**t corrupto vo-
cabulo vulgariter vocat acus sancti petri: que tñ
iulla dici dberet. **S**imilē piramidē fieri fecit ce-
sar iuxta turonū ppe ripā ligeris: et reclusit ibi ci-
neres cuiusdā militis amici sui interfecti. **B**ustum